

Τα «Ιουλιανά» του 1965 και του 2015 Όταν ο λαός θέλει κι η Αριστερά δεν μπορεί...

Του **Βαγγέλη Λιγάση**

Συνήθως, τα καλοκαίρια στην Ελλάδα δεν υπάρχουν «ειδήσεις». Οι μαθητές – σπουδαστές πηγαίνουν στον τόπο καταγωγής τους, εργάζονται εποχικά και ξεκλέβουν χρόνο για τη θάλασσα. Οι εργαζόμενοι ελπίζουν σε ολιγοήμερες διακοπές («τα μπάνια του λαού»). Τα δικαστήρια, και πολλές επιχειρήσεις κλείνουν τον Αύγουστο. Τα αστικά-πολιτικά επιτελεία ξεκουράζονται τρόπο τινά και αυτά, χωρίς να παραλείπουν την εξεργασία «αναπτυξιακών» και άλλων νομοθετικών πρωτοβουλιών, έχοντας κατά νου την υπερψήφιση σημαντικών «μεταρρυθμίσεων» στις φθινοπωρινές ολομέλειες της Βουλής. Ωστόσο, τα καλοκαίρια του 1965 και του 2015 ήταν από τα πιο «ζεστά» πολιτικά, σταθμοί στην ιστορία της Αριστεράς και του κινήματος στην Ελλάδα. Το 1965 είχαμε τα «Ιουλιανά» (ένα κίνημα καθημερινών διαδηλώσεων – συγκρούσεων ενάντια στα «παλατιανά» κοινοβουλευτικά πραξικοπήματα που κράτησε πάνω από 70 ημέρες) και το 2015 είχαμε την κύκνειο άσμα του «αντιμνημονιακού» αγώνα του ελληνικού λαού με τα (κατόπιν εορτής) capital controls, το δημοψήφισμα και την ταξική – πολιτική διαίρεση της κοινωνίας και την ντροπιαστική προδοσία του Συριζα που υπέγραψε 3ο μνημόνιο ξεπουλήματος και λιτότητας για να ξανακερδίσει τις εκλογές ξαναβαφτισμένος (μεταλλαγμένος) διαχειριστής του TINA (There Is No Alternative).

Και στις δύο περιπτώσεις ο φτωχός κόσμος, οι εργαζόμενοι υπερασπίστηκαν την «φιλολαϊκή» κυβέρνησή «τους» και άνοιξαν τα αυτιά και το μυαλό στα λόγια της Αριστεράς. Αλλά, φευ, και τις δύο φορές η Αριστερά αποδείχτηκε φοβική, κατώτερη των περιστάσεων, ανίκανη να καθοδηγήσει μια νίκη και πολύ πίσω από την κίνηση και διαθέσεις του εργατόκοσμου.

Αλλά ας βάλουμε, πρώτα, τα γεγονότα σε μια σειρά (με έμφαση στο καλοκαίρι του 1965, ως πιο ξεθωριασμένο στην συλλογική μνήμη).

Τον Ιούλιο του 1965

Το 1949 λήγει ο εμφύλιος πόλεμος και οι Αριστεροί κυριολεκτικά «εξανδραποδίζονται». Παρ' όλο το καθεστώς μετεμφυλιακής τρομοκρατίας (στρατοδικεία, ξερονήσια, εκτελέσεις, πιστοποιητικά «κοινωνικών φρονημάτων» από την Χωροφυλακή για να πιάσεις οποιαδήποτε δουλειά), δύο μόλις χρόνια μετά ιδρύεται η ΕΔΑ (Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά), πολιτικό μέτωπο όπου μετέχει το παράνομο ΚΚΕ και διάφοροι «σοσιαλδημοκράτες» δορυφόροι. Πρώτιστο αίτημα ο εκδημοκρατισμός και η αμνηστία (να πάρει μια ανάσα ο κόσμος). Η δεκαετία του '50 κυλάει μέσα στην συνεχιζόμενη φτώχεια και καταπίεση, με την ύπαιθρο να ερημώνει σταδιακά και την αστική τάξη να κυβερνά με καθαρόαιμες δεξιές κυβερνήσεις («Συναγερμός», ΕΡΕ), καθώς φιλελεύθεροι «κεντρώοι» κ.λπ. της είναι πλέον άχρηστοι και επιπλέον θα ζητούσαν μερτικό στο «ξεκοκάλισμα» του Σχεδίου Μάρσαλ (η όχι ευκαταφρόνητη αμερικανική οικονομική «βοήθεια»). Ωστόσο, στις εκλογές του 1958 κάτι εκπληκτικό συμβαίνει: η ΕΔΑ εκτινάσσεται στο 24,4% και στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Από εκείνη την στιγμή και για μία ολόκληρη δεκαετία το φάντασμα της «επιστροφής» της Αριστεράς στοιχειώνει τα επιτελεία της αστικής τάξης, που έχουν οργανώσει την επικυριαρχία τους πάνω στο τρίπολο Στρατός, Βασιλιάς, Κοινοβούλιο. Οι επόμενες εκλογές (1961) οργανώνονται σύμφωνα με το σχέδιο «Περικλής» (οι γνωστές εκλογές που δόθηκε εκλογικό δικαίωμα και στα δέντρα – αν μη τι άλλο οι αστοί αρέσκονται στην ειρωνεία) και ο Κων/νος Καραμανλής γίνεται (και) κοινοβουλευτικός πρωθυπουργός, με την ΕΔΑ να υποχωρεί. Διεργασίες ενοποίησης ξεκινούν στα κεντρώα αστικά κόμματα για να εκτρέψουν την λαϊκή δυσαρέσκεια σε έναν πιο «σύγχρονο», για την εποχή, δικομματισμό.

Εν τω μεταξύ, οι απεργίες πυκνώνουν, με χαρακτηριστική την πανελλαδική των οικοδόμων το 1960.

Τον Μάιο του 1963 δολοφονείται από παρακρατικούς μηχανισμούς του παλατιού ο βουλευτής της ΕΔΑ Γρηγόρης Λαμπράκης. 200.000 κόσμος παραβρίσκεται στην κηδεία του και η ΕΔΑ ιδρύει τμήμα νεολαίας με την επωνυμία «Λαμπράκηδες». Λίγο μετά και μπροστά στην επερχόμενη εκλογική ήττα ο Καραμανλής «αποδρά» (με το ψευδώνυμο Τριανταφυλλίδης!) από την Ελλάδα ανακράζοντας το γνωστό «ποιός κυβερνά αυτόν τον τόπο;».

Στις εκλογές του Φεβρουαρίου 1964 η Ένωση Κέντρου (συνονθύλευμα κεντρώων, δυσανεστημένων πολιτικώνών, σοσιαλδημοκρατών) με αρχηγό τον παλιό φερμένο από τους Άγγλους πρωθυπουργό της «απελευθέρωσης» και των Δεκεμβριανών Γεώργιο Παπανδρέου (ο «Γέρος της δημοκρατίας») θα νικήσει με 53%. Η συνασπισμένη Δεξιά (ΕΡΕ – Κόμμα Προοδευτικών Μαρκεζίνη) θα λάβει 35% και η ΕΔΑ θα (αυτο)περιοριστεί σε 12% (καθώς έβλεπε με συμπάθεια κυβέρνηση Παπανδρέου και κατέβασε «λειψά» ψηφοδέλτια σε πολλές εκλογικές περιφέρειες).

Προς αποφυγή παρερμηνειών, η Ένωση Κέντρου εκτός από «ανάχωμα» στην ΕΔΑ εκπροσωπεί και την ανάγκη κομματιού της αστικής τάξης για πιο σύγχρονη διακυβέρνηση. Μέρος του Σχεδίου Μάρσαλ και του συσσωρευμένου κεφαλαίου επενδύθηκε στον δευτερογενή τομέα. Η μαζική εσωτερική μετανάστευση και η συσσώρευση του πληθυσμού στις πόλεις δημιουργεί ανάγκες για φτηνή ανοικοδόμηση (με τη μέθοδο της «αντιπαροχής») που με τη σειρά της δημιουργεί νέα εργατικά στρώματα, μικροαστούς ιδιοκτήτες και πληθώρα τεχνικών εταιρειών. Τη δεκαετία του '60 ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ η Ελλάδα ήταν πρωταθλητής ανάπτυξης αλλά και αύξησης παραγωγικότητας της εργασίας, με μέση ετήσια μεταβολή κατά 8,4%. Το 1964 ο ρυθμός μεγέθυνσης του ελληνικού ΑΕΠ ήταν 9,4%. Μέρος λοιπόν του αστισμού επιζητούσε πολιτικό, εκπαιδευτικό κ.λπ. εκσυγχρονισμό αλλά και πιο διεκδικητικό ρόλο υποϊμπεριαλισμού (σχέδιο Άτσεσον και ελληνική μεραρχία στην Κύπρο, διευθετήσεις με τις βαλκανικές χώρες του «σιδηρού παραπετάσματος» κ.λπ.).

Σε αυτό το γενικό πλαίσιο:

- Τον Μάρτιο υπερψηφίζεται (επεισοδιακά) ως πρόεδρος της Βουλής ο συντηρητικός βουλευτής της ΕΚ Γ. Νόβας στη θέση του κεντροαριστερού Ηλία Τσιριμώκου (παλιό μέλος της ΠΕΕΑ – «κυβέρνησης του βουνού» και από τους πρωταγωνιστές της προδοτικής συμφωνίας της Βάρκιζας) που είχε εκλεγεί τον Δεκέμβριο με τις ψήφους και της ΕΔΑ. Προσωρινή διαγραφή του Τσιριμώκου και του Σάββα Παπαπολίτη από την Ε.Κ.
- Τον Απρίλιο 1964 απολύονται 421 πολιτικοί κρατούμενοι της Κατοχής, του Εμφυλίου και των μετεμφυλιακών χρόνων. Παραμένουν στις φυλακές 135 κομμουνιστές καταδικασμένοι για «κατασκοπία».
- Τον Ιούλιο γίνονται δημοτικές εκλογές με σημαντικές επιτυχίες της ΕΔΑ, τόσο στα μεγάλα αστικά κέντρα όσο και στην επαρχία.
- Τον ίδιο μήνα γίνεται εκκένωση από τη Χωροφυλακή του εργοστασίου Καρέλλα στο Λαύριο, μετά την κατάληψή του από εκατοντάδες εργάτες που διαμαρτύρονταν για την απόλυση 12 συνδικαλιστών συναδέλφων τους. Τουλάχιστον 65 τραυματίες και 37 συλλήψεις.
- Τον Οκτώβριο 1964 έχουμε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση: 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, κατάργηση των διδάκτρων στα δημόσια εκπαιδευτήρια και καθιέρωση της δημοτικής σε όλες τις βαθμίδες, ενιαίες εξετάσεις σε πανελλαδική κλίμακα για την εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση και «ακαδημαϊκό απολυτήριο». Δημόσιες αντιδράσεις της ΕΡΕ και εκκλησιαστικών κύκλων, που διαβλέπουν «αφελληνισμό» της παιδείας.
- Στις 29 Νοεμβρίου 1964 γίνεται για πρώτη φορά επίσημος εορτασμός του σαμποτάζ στον Γοργοπόταμο, με μαζική συμμετοχή κυρίως της Αριστεράς. Έκρηξη (που επισήμως αποδίδεται σε νάρκη κατάλοιπο του Εμφυλίου) με 13 νεκρούς και 45 τραυματίες. Η ΕΔΑ κάνει λόγο για έργο σκοτεινών κύκλων, ενώ η ΕΡΕ επικεντρώνεται στις «οχλοκρατικές» εκδηλώσεις των συγκεντρωμένων μετά το

μακελειό.

- Με το που μπαίνει το 1965 γίνεται ανασχηματισμός της κυβέρνησης και επανέρχεται ο γιός του πρωθυπουργού Ανδρέας Παπανδρέου ως υπ. Συντονισμού, ενώ υπ. Εσωτερικών αναλαμβάνει ο Ηλ. Τσιριμώκος. Ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε προηγουμένα απομακρυνθεί από την κυβέρνηση με αιτία την φημολογούμενη εμπλοκή του στον «Ασπίδα» (ομαδοποίηση αριστεριζόντων χαμηλόβαθμων αξιωματικών – λοχαγών). Ακατάσχετη κινδυνολογία του δεξιού Τύπου και ενδοκομματική αμφισβήτηση (Κ. Μητσοτάκης – εφημερίδα «Ελευθερία») του Γ. Παπανδρέου.

Η κατάσταση πλησιάζει στο σημείο και αναμένεται πλέον ο σπινθήρας. Στις 30/6/65 ο Γ. Παπανδρέου δηλώνει την πρόθεσή του να αναλάβει ο ίδιος το υπ. Εθνικής Άμυνας ζητώντας την παραίτηση του ΥΠΕΘΑ Πέτρου Γαρουφαλιά (βουλευτής της ΕΚ και άνθρωπος των ανακτόρων, μετέπειτα χουντικός) και του Α/ΓΕΣ (αρχηγός στρατού) Γεννηματά. Και οι δύο, με την στήριξη του Βασιλιά που αρνείται να υπογράψει το σχετικό διάταγμα, μένουν στην θέση τους πεισματικά (με πρόσχημα την εμπλοκή του Ανδρέα Παπανδρέου στην υπόθεση «Ασπίδα»). Οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται ως τις 15/7/65 όπου ύστερα από συνάντηση του πρωθυπουργού με τον βασιλιά, ενώ τα ανάκτορα πολιορκούνται από πλήθη λαού, ο Γ. Παπανδρέου δηλώνει ότι προτίθεται να παραιτηθεί την επομένη. Προτού υποβληθεί γραπτά η παραίτηση και πριν ο πρωθυπουργός φτάσει στο σπίτι του (Καστρί) σε λίγα λεπτά διορίζεται πρωθυπουργός ο πρόεδρος της Βουλής Γεώργιος Νόβας (που γι' αυτό ονομάστηκε «κατεψυγμένος», έτοιμος από πριν) και δύο μόνο υπουργοί: Δημοσίας Τάξεως Ι. Τούμπας (χωριό και όνομα που λένε) και Αμύνης Στ. Κωστόπουλος. Ως το πρωί θα βρεθούν άλλοι 10 πρόθυμοι για υπουργοποίηση.

Ο Γ. Παπανδρέου προχώρησε σε διάγγελμα στο οποίο έκανε λόγο για εξαναγκασμό της κυβέρνησης σε παραίτηση και για παράβαση της κοινοβουλευτικής τάξης από μια ομάδα προδοτών («αποστατών») της ΕΚ.

Ο λαός στο προσκήνιο

Και τότε ακριβώς στο προσκήνιο ήρθε ο λαός και οι ενδοαστικές δολοπλοκίες μπήκαν σε δεύτερο πλάνο. Στο διάστημα των επόμενων 70 ημερών έγιναν 338 (67 στην Αθήνα) λαϊκές συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετείχαν δεκάδες και κάποιες φορές εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, παρά το ξύλο και την τρομοκρατία με την οποία αντιμετωπίζονταν.

- Την 1η μέρα Παρασκευή 16/7 οι διαδηλωτές ήταν χιλιάδες, παρά την απαγόρευση των συγκεντρώσεων. Η αστυνομία χτύπησε βάρβαρα, αλλά ο κόσμος αντιστάθηκε με λύσσα. Ο απολογισμός ήταν 114 τραυματίες και 80 συλλήψεις.
- Στις 17/7 τα συνδικάτα καλούν σε απεργία και συγκέντρωση. Παρότι μέχρι αργά το απόγευμα δεν ήταν σίγουρο αν θα επιτρεπόταν η συγκέντρωση (στη συνέχεια δόθηκε άδεια να γίνει... σε κλειστό χώρο, στο γήπεδο του Παναθηναϊκού στην Αλεξάνδρας), ο κόσμος γίνεται ορμητικό ποτάμι που κανείς δεν μπορεί να συγκρατήσει. Αρχίζουν να ακούγονται συνθήματα για Δημοψήφισμα και Γενική Απεργία. Τα στελέχη της ΕΔΑ προσπαθούν να στείλουν τον κόσμο σπίτι του, για να τηρηθεί η τάξη, αφού έχει απαγορευτεί η διαδήλωση έξω από τον κλειστό χώρο του γηπέδου. Ωστόσο, ο κόσμος έχει ήδη ξεπεράσει τους καθοδηγητές του και ένα τεράστιο πλήθος κατευθύνεται προς το Σύνταγμα.

Ο Στρατής Τσίρκας στο βιβλίο του «Η χαμένη άνοιξη» περιγράφει το κλίμα των ημερών: «Το πλήθος είχε καταλάβει όλο το πεζοδρόμιο, αντίκρυ δεξιά μας η Βουλή – άρχιζε η πολιορκία της. Φώναζα κι εγώ με τους άλλους, ώσπου έγδαρα το λαρύγγι μου: Κάτω οι προδότες. Κάτω οι δούλοι της Αυλής. Ένας είναι ο αρχηγός, ο κυρίαρχος Λαός. Αγόρια και κορίτσια έφταναν ομάδες-ομάδες, ξεχώριζαν μερικά πανό των Λαμπράκηδων· παίρναν θέση στο πεζοδρόμιο, ύστερα πέρασαν και στ' αντικρινό, η πολιορκία της Βουλής γινόταν πιο στενή. Με το σούρουπο άρχισαν να φτάνουν οι εργαζόμενοι: υπάλληλοι καταστημάτων, εργάτες κι εργάτριες από τις βιομηχανίες γύρω στην Αθήνα και τον Πειραιά. Η πλατεία Συντάγματος γέμισε κι οι φωνές, σαν άγρια καταιγίδα, τάραζαν το πλήθος κύμα στο κύμα. Ο τόνος έγινε πιο τραχύς:

Μητσοτάκη, κάθαρμα!».

- Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στη φοιτητική συγκέντρωση της 21/7. Αντιμετωπίστηκε με ακραία βία που οδήγησε σε 300 τραυματίες και τη δολοφονία (με σφαίρα) του **Σωτήρη Πέτρουλα**. Την ώρα που χιλιάδες φοιτητές είχαν μαζευτεί στα Προπύλαια στο κάλεσμα της ΕΦΕΕ, η αστυνομία έστησε ενέδρα στη γωνία Λαδά και Σταδίου. Όταν έφτασαν εκεί οι φοιτητές, χτυπήθηκαν με μανία. Η κηδεία του Σωτήρη Πέτρουλα μετατράπηκε σε μία ακόμα τεράστια διαδήλωση, όπου ο κόσμος, ασυγκράτητος πλέον, ζητούσε ανατροπή της μοναρχίας.
- Στις 27/7 πανελλαδική πανεργατική απεργία, με ισχυρή εργοδοτική τρομοκρατία και μερική μόνο επιτυχία (καθολική στους οικοδόμους, πολύ περιορισμένη στα εργοστάσια και την Κοινή Ωφέλεια). «Η Αστυνομία προέβη εις συλλήψεις πολλών εμποδιζόντων την εργασίαν και “Λαμπράκηδων” απειλούντων καταστηματαρχας και εμποροῦπαλλήλους με ζημίας» («Καθημερινή», 29/7). Διαδήλωση χιλιάδων εργατών, κυρίως οικοδόμων, στο κέντρο της Αθήνας.
- 12/8, άρνηση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στο επίσημο αίτημα της εδώ αμερικανικής πρεσβείας για (πρόσθετη;) χρηματική εξαγορά βουλευτών της Ε.Κ. που προσφέρονταν να αποστατήσουν. Η πρεσβεία εξακολουθεί να στηρίζει την αποστασία «εντός των ορίων των μέσων που διαθέτει»...
- 17/8, μεγάλη συγκέντρωση κατά της αποστασίας στο γήπεδο του Παναθηναϊκού με αντιμοναρχικά συνθήματα, παρά την προσπάθεια της Ε.Κ. και της ΕΔΑ να αποφύγουν την ανακίνηση πολιτειακού.
- 19/8, βίαιη διάλυση φοιτητικής διαδήλωσης, με 40 τραυματίες και 15 συλλήψεις.
- 20/8, ορκωμοσία της κυβέρνησης Τσιριμώκου (ναι, του «κεντροαριστερού») με στήριξη της ΕΡΕ. Μετατροπή όλου του κέντρου της Αθήνας σε πεδίο μάχης από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές, μέχρι το πρωί. Οδοφράγματα, ρίψη μολότοφ, πυρπόληση αυτοκινήτων, 101 τραυματίες και 226

συλλήψεις. Ο Τσιριμώκος καταγγέλλει ότι πρόκειται περί «καθαρώς επαναστατικής οργανωμένης εκδηλώσεως» και απειλεί ότι «θα πέσουν κεφάλια», ενώ η ΕΔΑ κάνει λόγο για έργο «προβοκατόρων»...

- 1-2/9 «Συμβούλιο του στέμματος», με αποκλεισμό της ΕΔΑ, και συμμετοχή υπέργερων πάλαι ποτέ πρωθυπουργών. Ο Παπανδρέου ζητεί εκλογές, αποδεχόμενος τη διενέργειά τους από υπηρεσιακή κυβέρνηση Ε.Κ.-ΕΡΕ. Όλοι οι υπόλοιποι υποστηρίζουν την άρνηση του Κωνσταντίνου να συναινέσει σε εκλογές, με επιχείρημα την «τρομοκρατία» που έχει επιβληθεί στη χώρα από τους... Λαμπράκηδες. Τελικά η ΕΡΕ δηλώνει πως αποδέχεται τη διάλυση της Βουλής, υπό την προϋπόθεση ότι θα διενεργήσει τις εκλογές κυβέρνηση δική της (μειοψηφίας). Διαφωνία του Κ. Δόβα, υπηρεσιακού πρωθυπουργού των εκλογών βίας και νοθείας του 1961, με το επιχείρημα ότι «δεν είναι δυνατόν εις 45 ημέρας να βάλωμεν εις την θέσιν των τους κομμουνιστάς».

Έτσι, ο συγκλονιστικός αυτός αγώνας του κόσμου, που για δύομήνες κατέβαινε καθημερινά στους δρόμους, έκλεισε χωρίς νίκη και με την «αποκατάσταση της τάξεως» από τη μεριά του παλατιού, που κατάφερε να σχηματίσει κυβέρνηση υπό τον Στ. Στεφανόπουλο τον Σεπτέμβριο του '65.

Η έλλειψη πολιτικής ηγεσίας των αγώνων οδήγησε τελικά στην αποκλιμάκωση και την ήττα, παρά την αξιοθαύμαστη μαχητικότητα των εργατών και της νεολαίας που αψηφούν την καταστολή και ζητούν πολλά περισσότερα από την «αποκατάσταση της βασιλευομένης δημοκρατίας». Ζητούν ανατροπή της μοναρχίας, και οι δρόμοι της Αθήνας τραντάζονται διαρκώς από συγκρούσεις και αντιμοναρχικά συνθήματα. Η ΕΔΑ, διστακτική και τρομαγμένη, είναι ανήμπορη να καθοδηγήσει τους αγώνες αυτούς. Ο κόσμος του κινήματος ήταν νέος ηλικιακά, εργαζόταν και ένιωθε αυτοπεποίθηση, δεν κουβαλούσε άμεση εμπειρία από τον εμφύλιο και δεν φοβόταν. Αντίθετα, η ΕΔΑ φοβόταν, και προσπάθησε να βάλει φρένο, θεωρώντας «πρώιμη» και «επικίνδυνη» μια τέτοια

μάχη – για τον ρεφορμισμό, οι συνθήκες ποτέ δεν είναι «ώριμες»...

Τον Ιούλιο του 2015

Στις 25/1/2015 ο ΣΥΡΙΖΑ κερδίζει τις εκλογές με ποσοστό 36,3% και δύο μέρες αργότερα, στις 27/1, σχηματίζεται κυβέρνηση σε συνεργασία με τους «Ανεξάρτητους Έλληνες» (ακροδεξιό «αντιμνημονιακό» μόρφωμα) που αυτοπροσδιορίζεται κυβέρνηση «Εθνικής Σωτηρίας».

Ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξης Τσίπρας, την ημέρα της εκλογικής νίκης δηλώνει:

«Η ετυμηγορία του ελληνικού λαού ακυρώνει τη λιτότητα, η ετυμηγορία του ελληνικού λαού ακυρώνει με έναν τρόπο αδιαμφισβήτητο τα μνημόνια της καταστροφής [...] αλλά και πώς αυτό θα γίνει [...] χωρίς ρήξη με τους εταίρους αλλά και χωρίς συνέχιση της υποτέλειας [...]».

Αποφασίζοντας την συγκυβέρνηση με τους ANEL και την σύνθεση της κυβέρνησης χωρίς συζήτηση στο κόμμα του (που ήταν σε διαρκές «προσωρινό» συνέδριο από τις αρχές Ιανουαρίου...), με έκπληξη μάθαμε από τηλεοράσεως (και τα μέλη του Σύριζα) από τον νεοφερμένο υπ. Οικονομικών Γιάννη Βαρουφάκη ότι θεωρεί (κατ' αρχήν) «έντιμο συμβιβασμό» και «win-win situation» μια κατανομή 70% μνημόνιο και 30% μέτρα ανακούφισης από την λιτότητα.

Με παρόμοιο τρόπο στις 18/2/2015 αποφασίζεται η τοποθέτηση στην Προεδρία της δημοκρατίας του κεντροδεξιού Προκόπη Παυλόπουλου (υπ. Εσωτερικών της κυβέρνησης Καραμανλή επί «Δεκεμβριανών» του 2008 και εμπλεκόμενου στο σκάνδαλο Siemens). Προς τιμή τους, μόνο δύο βουλευτίνες του Κόκκινου Δικτύου από τους 149 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ δεν υπερψήφισαν την υποψηφιότητα.

Στις 20/2 έχουμε την «ενδιάμεση» συμφωνία κυβέρνησης – ΕΕ για «παράταση» του μνημονίου στήριξης (δηλ. την συνέχιση

χρηματοδότησής της από τον ESL και την Ευρ. Κεντρική Τράπεζα με απόλυτη δέσμευση για εμπρόθεσμη καταβολή των δόσεων τόκων και χρεολυσίων του χρέους). Η διαφωνία στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, διά της αποχής από την υπερψήφιση της συμφωνίας, διευρύνεται σε ελάχιστους βουλευτές της Αριστερής Πλατφόρμας.

Έχει μεσολαβήσει στις 16/2 η υπερψήφιση του νόμου για δωρεάν περίθαλψη και των ανασφάλιστων στο ΕΣΥ (έμελλε να είναι η μόνη σημαντική θετική μεταρρύθμιση του ΣΥΡΙΖΑ).

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ υιοθετεί στάση παθητικής αναμονής του μοιραίου. Τα Eurogroup πάνε κι έρχονται, η ρευστότητα σε ταμειακά διαθέσιμα για μισθούς, συντάξεις κλπ. εξαντλείται καθώς οι χρεοκοπημένες και επανειλημμένα «σωσμένες» με αμέτρητα δια. εγγυήσεων και «ζεστού» χρήματος από το υστέρημα του ελληνικού λαού τράπεζες αδειάζουν από μετρητά (που φεύγουν σε ασφαλέστερους προορισμούς), η «τρόικα» κρατά κλειστή τη στρόφιγγα παροχής ρευστότητας, παρότι το ελληνικό δημόσιο γογγύζει διαρκώς για να καταβάλει εμπρόθεσμα κάθε επόμενη δόση των δανείων, όλη η κοινωνία (και η αριστερή πτέρυγα του κόμματος μαζί) περιμένει επί της ουσίας άπραγη την κατάληξη των διαβουλεύσεων με την τρόικα.

Γίνονται ολιγάριθμες σκόρπιες συγκεντρώσεις υποστήριξης της «δικής μας» κυβέρνησης και του αντιμνημονιακού αγώνα σε κάθε Eurogroup, ψελλίζονται κάτι ολίγα από το προεκλογικό «πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης», με έμφαση στα 751 ευρώ κατώτερο μισθό και έτσι, εν μέσω γενικευμένης ανασφάλειας, κινδυνολογίας από τους «μένουμε Ευρώπη» (διευρυμένο μέτωπο από τα ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης, τους δεξιούς και κεντρώους φιλελέδες, ταϊσμένους «διανοούμενους» και τα ορφανά του Κουβέλη) για φάρμακα, καύσιμα αλλά και χαρτιά υγείας που θα μας λείπουν, φτάνουμε στον Ιούνιο του 2015.

Καθώς ο χρόνος (και τα χρήματα) τελειώνουν, με επίσημη λήξη της παράτασης του μνημονίου στήριξης στις 30/6, οι πλατείες και τα αμφιθέατρα ξαναζωντανεύουν (όπως είχε γίνει και στην αιχμή του αντιμνημονιακού κινήματος το 2010-2012). Στις 29/6

μένει απλήρωτη η τελευταία δόση δανείου και προκηρύσσεται δημοψήφισμα για αποδοχή του τελεσιγράφου των δανειστών ή της συμβιβαστικής πρότασης της κυβέρνησης για τις 5/7. Ταυτόχρονα, επιβάλλεται τραπεζική αργία και όριο ανάληψης μετρητών τα 60 ευρώ ημερησίως. Τυπικά τις δύο προτάσεις τις χωρίζουν μόλις 3,5 δισ. μέτρων λιτότητας (11 δια.των δανειστών έναντι 7,5 δισ. του κυβερνητικού σχεδίου), αλλά όλα αυτά είναι θολά και αυτό που μένει στην συνείδηση του κόσμου δεν είναι το «μένουμε Ευρώπη» ή βγαίνουμε από το ευρώ, όπως προσπαθεί να το σχηματοποιήσει τεχνικά το παλαιοκομματικό κομματικό μπλοκ εξουσίας ή η αριστερή πλατφόρμα στον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά το ναι ή όχι στη συνεχιζόμενη λιτότητα «με ό,τι μέσο χρειαστεί».

Και ενώ η ηγετική ομάδα στον ΣΥΡΙΖΑ έφερε το δημοψήφισμα (όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια) για να δικαιολογήσει τον συμβιβασμό με τους δανειστές και την αστική τάξη εν όλω (ποντάροντας, με κλειστές τράπεζες και ανυπαρξία κάποιου plan b, στην επικράτηση του φόβου), ο λαϊκός κόσμος ούτε φοβήθηκε ούτε «τσίμπησε» στην καμπάνια του ΚΚΕ για αποχή (ακόμη μια φορά απόν, άρα μόνιμα «ανεύθυνο» για οτιδήποτε). Οι αγωνιστές της βάσης του ΣΥΡΙΖΑ και της εξωκοινοβουλευτικής Ανταρσία με κοινά συνεργεία σε γειτονιές, εργατικούς χώρους μέχρι και τα εκλογικά κέντρα θα δώσουν την μάχη μέχρι το τέλος. Και πράγματι, ενώ όλες οι δημοσκοπήσεις δίνουν προβάδισμα του «Ναι», ενώ οικογένειες, εργατικοί χώροι, πόλεις κλ.π. διχάζονται με βάση την ταξική διαστρωμάτωση (π.χ. όλοι οι γιατροί ήταν με το «Ναι», όπως και η Εκάλη, ο Διόνυσος, η Κηφισιά, η Βουλιαγμένη, το Κολωνάκι) ή έστω το ταξικό ένστικτο, από την Τετάρτη μεγαλειώδεις κατά κύριο λόγο νεολαιίστικες (για πρώτη φορά από το 2006) διαδηλώσεις ξεσπούν αυθόρμητα σε όλη την επικράτεια. Οι παράλληλες κεντρικές προεκλογικές εκδηλώσεις την Παρασκευή 3/7 θα δείξουν για πρώτη φορά προβάδισμα στο «Όχι», αλλά η κάλπη είναι «σφίγγα»...

Το βράδυ της 5/7 το 61,3% στο «Όχι» δίνει την αφορμή για γιορτή. Διαδηλώσεις, συγκεντρώσεις, χοροί, μέχρι την στιγμή που ο Τσίπρας κάθιδρος ανακοινώνει για την επομένη συμβούλιο

πολιτικών αρχηγών (με τους ηττημένους) για να συναποφασίσουν... Είναι το ίδιο βράδυ που εξαναγκάζεται ο Σαμαράς (αντικαταστάτης Μεϊμαράκης) σε παραίτηση από την ηγεσία της ΝΔ και ο Βαρουφάκης (αντικαταστάτης Τσακαλώτος) σε παραίτηση από το Υπ. Οικονομικών για να διευκολύνουν τον συμβιβασμό. Στις 13/7 μόλις 32 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ καταψηφίζουν την «κωλοτούμπα». Και ενώ η αριστερή πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζει ρητά να στηρίζει την κυβέρνηση πειθόμενη στην προοπτική κάποιου Συνεδρίου, ο Τσίπρας προκηρύσσει εκλογές, εκπαραθυρώνοντάς τους και από το κόμμα και από την Βουλή.

Στις 13/8/2015 ψηφίζεται το 3ο (και βαρύτερο) μνημόνιο και στις εκλογές του Σεπτέμβρη ο «αποκαθαρμένος» ΣΥΡΙΖΑ θριαμβεύει και στις βουλευτικές.

Μια θλιβερή ήττα, καθώς δεν δόθηκε ουσιαστική μάχη παρά τους καλούς οίωνους, η οποία κατ' αρχάς βύθισε την Αριστερά στη Ελλάδα (και στη Ευρώπη) σε ανυποληψία και κατάθλιψη (πένθους) και κατά δεύτερο λόγο προετοίμασε την επάνοδο της ρεβανσιστικής Δεξιάς του Μητσοτάκη το 2019.

Κοινοί τόποι και διαφορές

Να ζήσουμε να τα θυμόμαστε λοιπόν; Αναζητώντας κοινούς τόπους και διαφορές ανάμεσα σε δύο κορυφαίες ταξικές μάχες, με χρονική απόσταση 50 χρόνια, μπορούμε εύκολα να βρούμε την διαφορά στην ψυχολογία των μαζών, η οποία στην πρώτη περίπτωση ήταν η αυτοπεποίθηση που προέκυπτε από τις συνθήκες ανάπτυξης της οικονομίας ενώ στην δεύτερη ήταν η αναγκαστική διεκδίκηση διεξόδου από την απελπισία της οικονομικής κρίσης.

Αναζητώντας όμως τις ομοιότητες, θα σταθώ μόνο σε μία. Την έλλειψη του κόμματος (ή των οργανώσεων) της εργατικής τάξης που θα συζητά διεξοδικά (και με πάθος) τακτικές και στόχους ανοιχτά και ξάστερα, ώστε να γίνονται κτήμα των πολλών και όχι των «ειδικών» της Αριστεράς.

Όπως απλοί κεντρώοι άνθρωποι και οι Λαμπράκηδες ενώθηκαν στη μάχη να φύγει ο βασιλιάς και να διεκδικήσουν υλικά και

πολιτικά δικαιώματα, έτσι και απλοί ψηφοφόροι του ΣΥΡΙΖΑ διεκδίκησαν με τους οργανωμένους αριστερούς εντός και εκτός ΣΥΡΙΖΑ την ελπίδα μιας πιο δίκαιης κοινωνικά διεξόδου, έτσι πρέπει να λειτουργούμε σε κάθε κινηματικό μέτωπο που συσπειρώνονται οι πολλοί ενάντια στους λίγους. Αν το κάνουμε αυτό με συνέχεια και συνέπεια, με αρχές και όχι παραγοντισμούς, τότε αυτό που λέγεται ενιαίο μέτωπο, οδηγεί φυσικά στην άνοδο των κομμάτων της εργατικής τάξης και στην εκφορά πραγματικού (γειωμένου στις πραγματικές ανάγκες) μεταβατικού προγράμματος για τον σοσιαλισμό. Ο κομμουνισμός, by the book, έπεται...